

ศัพท์ทางการศึกษา และ คำย่อต่าง ๆ

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำย่อ...มีความหมาย

ในการดำเนินงานความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการที่มีต่อองค์กร หรือ หน่วยงานในต่างประเทศนั้น มีคำย่อ อยู่หลายคำที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย สาเหตุที่นิยมใช้คำย่อนั้น อาจมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เป็นต้นว่า คำเต็มของคำนั้นยาวเกินไปที่จะเรียกชื่อเต็ม คำย่อของคำนั้นเป็นคำที่คุ้นเคยโดยใช้เรียกกันมาเป็นระยะเวลาชานาน...นานจนบางครั้งเกือบจะลืมไปแล้วว่าคำย่ออย่างนี้มีคำเต็มว่าอย่างไร คำย่อนั้น เป็นคำย่อที่ได้รับความนิยมในการเรียกมากกว่าที่จะใช้คำเต็ม คำย่อนั้นเมื่อเรียกแล้วดูเหมือนจะช่วยทำให้เกิดความรู้สึกเข้าใจได้ดีมากกว่าที่จะใช้ชื่อที่เป็นคำเต็มเสียอีก หรืออะไรในทำนองนี้ จะอย่างไรก็ตามคำย่อเหล่านี้...ล้วนมีชื่อเต็ม และมีความหมายในตัวของแต่ละคำทั้งสิ้น

เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในคำย่อทั้งหลายเหล่านี้ที่มากยิ่งขึ้น จึงขอ นำคำย่อ และคำเต็ม พร้อมความหมายเป็นภาษาไทยของคำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ มาเรียนไว้เพื่อเป็นข้อมูลโดยสังเขป ดังนี้ :-

UNESCO	:	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ < ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส >
SEAMEO	:	Southeast Asian Ministers of Education Organization องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
SEAMEC	:	Southeast Asian Ministers of Education Council สภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
SEAMES	:	Southeast Asian Ministers of Education Secretariat สำนักเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ASEAN	:	Association of South – East Asian Nations สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
APEC	:	Asia Pacific Economic Cooperation ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก
BIOTROP	:	SEAMEO Regional Centre for Tropical Biology ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยชีววิทยาเขตร้อนของซีมีโอ <ตั้งอยู่ที่เมืองโบกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย>
CHAT	:	SEAMEO Regional Centre for History and Tradition ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาประวัติศาสตร์และประเพณีของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่ย่างกุ้ง ประเทศพม่า>
INNOTECH	:	SEAMEO Regional Centre for Educational Innovation and Technology ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่เกซอนซิตี ประเทศฟิลิปปินส์>

RECSAM	:	SEAMEO Regional Centre for Education in Science and Mathematics ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่ป็นัง ประเทศมาเลเซีย >
RELC	:	SEAMEO Regional Language Centre ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วย ภาษาของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ >
RETRAC	:	SEAMEO Regional Training Centre ศูนย์ระดับภูมิภาคเพื่อการฝึกอบรมของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่โฮจิมินห์ ประเทศ เวียดนาม >
RIHED	:	SEAMEO Regional Institute for Higher Education and Development ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษา และการพัฒนาของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย >
SEAMOLEC	:	SEAMEO Regional Centre for Open Learning ศูนย์ระดับภูมิภาค สำหรับการเรียนรู้แบบเปิดของ ซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่จาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย >
SEARCA	:	SEAMEO Regional Centre for Graduate Study and Research in Agriculture ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาและวิจัยทางด้านเกษตรกรรมของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่ลอสบานอส ประเทศฟิลิปปินส์ >
SPAFA	:	SEAMEO Regional Centre for Archaeology and Fine Arts ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดี และวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่ กรุงเทพฯ ประเทศไทย >
VOCTECH	:	SEAMEO Regional Centre for Vocational and Technical Education ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาด้านเทคนิค และอาชีวศึกษา ของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่บรูไนดารุสซาลาม >
TROPMED	:	SEAMEO Regional Tropical Medicine and Public Health Network เครือข่ายระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อน และสาธารณสุขของซีมีโอ < ตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย >
SEDF	:	SEAMEO Educational Development Fund กองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของซีมีโอ
HOM	:	High Officials Meeting การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส (ระดับปลัดกระทรวง)ของประเทศสมาชิกซีมีโอ
FOM	:	SEAMEO Financial Operation Manual คู่มือปฏิบัติการด้านการเงินของซีมีโอ

SEDB	:	SEAMEO Education Development Bond พันธบัตรการพัฒนาทางการศึกษาของซีมีโอ
UN	:	United Nations Organization องค์การสหประชาชาติ
UNDP	:	United Nations Development Programme โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
UNICEF	:	United Nations Children's Fund องค์การกองทุนเด็กแห่งสหประชาชาติ
WTO	:	World Trade Organization องค์การการค้าโลก
FAO	:	Food and Agriculture Organization องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ
WHO	:	World Health Organization องค์การอนามัยโลก
ILO	:	International Labour Organization องค์การแรงงานระหว่างประเทศ
ITU	:	International Telecommunication Union สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ
MOU	:	Memorandum of Understanding บันทึกความเข้าใจ
EU	:	European Union สหภาพยุโรป
ASEAN+3	:	ASEAN-China, Japan and The Republic of Korea Relationship ความสัมพันธ์อาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี
COSD	:	ASEAN Committee on Social Development คณะกรรมการอาเซียนด้านการพัฒนาสังคม
ASCOE	:	ASEAN Sub-Committee on Education คณะอนุกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา
COCI	:	ASEAN Committee on Culture and Information คณะกรรมการอาเซียนด้านวัฒนธรรมและสนเทศ
AUN	:	ASEAN University Network เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน
ERIC	:	English Resource and Instruction Centre ศูนย์พัฒนาการเรียน-การสอนภาษาอังกฤษ
ADB	:	Asian Development Bank ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
ICDE	:	International Council on Distance Education สภาระหว่างประเทศด้านการศึกษาทางไกล < ตั้งอยู่ที่ประเทศนอร์เวย์ >

ACCC	:	Associate of Canadian Community College สมาคมวิทยาลัยชุมชนแห่งแคนาดา < ตั้งอยู่ที่โตรอนโต ประเทศแคนาดา >
CIDA	:	Canadian International Development Agency องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งแคนาดา
ODOS	:	One District – One Scholarship โครงการ 1 อำเภอ 1 ทูน
UNCTAD	:	United Nations Conference on Trade and Development การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา
NATO	:	North Atlantic Treaty Organization องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ
BIMSTEC	:	Bangladesh -India -Myanmar-Sri Lanka and Thailand Economic Cooperation กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างบังกลาเทศอินเดีย พม่า ศรีลังกา และไทย
FEALAC	:	Forum for East Asia Latin America Cooperation เวทีความร่วมมือระหว่างเอเชียตะวันออกและลาตินอเมริกา
CSEP	:	Thailand - Singapore Civil Service Exchange Programme โครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานข้าราชการพลเรือนไทย - สิงคโปร์
Emerald Triangle	:	ความร่วมมือสามเหลี่ยมมรกต
ASEM	:	Asia Europe Meeting การประชุมเอเชีย - ยุโรป
GMS	:	Greater Mekong Subregion Economic Cooperation ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
IMT-GT	:	Indonesia - Malaysia-Thailand Growth Triangle เขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย
Mekong-Ganga Cooperation	:	ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง-คงคา

*ศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

education reform	: การปฏิรูปการศึกษา
National Education Act	: พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
basic education	: การศึกษาขั้นพื้นฐาน
lifelong education	: การศึกษาตลอดชีวิต
formal education	: การศึกษาในระบบ
non –formal education	: การศึกษานอกระบบ
informal education	: การศึกษาตามอัธยาศัย
correspondence education	: การศึกษาทางไปรษณีย์
distance education	: การศึกษาทางไกล
compulsory education	: การศึกษาภาคบังคับ
continuing education	: การศึกษาต่อเนื่อง
elementary education	: ประถมศึกษา
early childhood education	: การศึกษาปฐมวัย
higher education	: อุดมศึกษา
educational institution	: สถานศึกษา
educational standard	: มาตรฐานการศึกษา
internal quality assurance	: การประกันคุณภาพภายใน
external quality assurance	: การประกันคุณภาพภายนอก
educator	: นักการศึกษา
instructor	: อาจารย์/ผู้สอน
faculty staff	: คณาจารย์
educational institution administrator	: ผู้บริหารสถานศึกษา
educational administrator	: ผู้บริหารการศึกษา
educational administration	: การบริหารการศึกษา
educational personnel	: บุคลากรทางการศึกษา
educational service area	: เขตพื้นที่การศึกษา
learning process	: กระบวนการเรียนรู้
achievement	: ผลสัมฤทธิ์
active learning	: การเรียนแบบมีส่วนร่วม
child-centered education	: การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
child-centered learning	: การเรียนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
child-centered curriculum	: หลักสูตรที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
curriculum	: หลักสูตร
core curriculum	: หลักสูตรแกนกลาง

curriculum and instruction	: หลักสูตรและการสอน
curriculum-based assessment	: การประเมินผลโดยใช้หลักสูตรเป็นฐาน
community-centered curriculum	: หลักสูตรที่เน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง
curriculum design	: การออกแบบหลักสูตร
curriculum development	: การพัฒนาหลักสูตร
curriculum enrichment	: การเสริมหลักสูตร
curriculum evaluation	: การประเมินหลักสูตร
curriculum guide	: คู่มือหลักสูตร
curriculum improvement	: การปรับปรุงหลักสูตร
intensive curriculum	: หลักสูตรเร่งรัด
integrated curriculum	: หลักสูตรบูรณาการ
educational evaluation	: การประเมินทางการศึกษา
educational measurement	: การวัดผลการศึกษา
educational equipment	: อุปกรณ์การศึกษา
educational media	: สื่อการศึกษา
educational supervisor	: ศึกษานิเทศก์
technological education	: เทคโนโลยีศึกษา
electronic classroom	: ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์
equality	: ความเสมอภาค
field of study	: ขอบข่ายวิชาที่เรียน
gifted child	: เด็กอัจฉริยะ
grade point average (GPA)	: ผลการเรียนเฉลี่ย
instructional media	: สื่อการสอน
instructional material	: วัสดุการสอน
instructional method	: วิธีสอน
instructional model	: รูปแบบการสอน
instructional product	: ผลการเรียนการสอน
instructional technology	: เทคโนโลยีการสอน
classroom instruction	: การเรียนการสอนในห้องเรียน
knowledge-based	: ความรู้เป็นฐาน
lesson plan	: แผนการสอน
out-of-school activity	: กิจกรรมนอกโรงเรียน
pedagogy	: วิธีการสอน
teaching license	: ใบประกอบวิชาชีพครู
professional ethics	: จรรยาบรรณวิชาชีพ
teacher effectiveness	: ประสิทธิภาพของครู

teacher efficiency	:	ประสิทธิภาพของครู
effective teaching	:	การสอนที่มีประสิทธิผล
instructional personnel	:	บุคลากรทางการสอน
guidance personnel	:	บุคลากรแนะแนว
rote learning	:	การเรียนรู้โดยท่องจำ
aptitude test	:	แบบทดสอบความถนัด
quality assessment	:	การประเมินคุณภาพ
quality assurance	:	การประกันคุณภาพ
recitation	:	การท่องจำ
academic standard	:	มาตรฐานทางวิชาการ
teaching aids	:	อุปกรณ์ช่วยสอน
tele-class	:	ชั้นเรียนทางไกล
innovative school	:	โรงเรียนรูปแบบใหม่
state-supervised school	:	โรงเรียนในกำกับของรัฐ
bilingual school	:	โรงเรียนสองภาษา
school for gifted student	:	โรงเรียนส่งเสริมความสามารถพิเศษ
buddhism-oriented school	:	โรงเรียนวิถึพุทธ
model ICT school	:	โรงเรียนต้นแบบการใช้ ICT
perfect school	:	โรงเรียนในฝัน
academic education	:	การศึกษาเชิงวิชาการ
academic excellence	:	ความเป็นเลิศทางวิชาการ
academic progress	:	ความก้าวหน้าทางวิชาการ
academic record	:	ระเบียนผลการศึกษา
academic standard	:	มาตรฐานทางวิชาการ
academic year	:	ปีการศึกษา
academy	:	สถาบันวิชาการ
administrator	:	ผู้บริหาร
adult education	:	การศึกษาผู้ใหญ่
advisor	:	ที่ปรึกษา, อาจารย์ที่ปรึกษา
audiovisual aid	:	โสตทัศนูปกรณ์
audiovisual education	:	โสตทัศนศึกษา
project-based approach	:	แนวการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน
broad-fields curriculum	:	หลักสูตรแบบรวมวิชา
certificate	:	ประกาศนียบัตร, วุฒิบัตร
certificated personnel	:	บุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ
child care center	:	ศูนย์ดูแลเด็ก
Ordinary National Education	:	ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน

Test : O-NET	:	
Advanced National Education Test : A-NET	:	ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติชั้นสูง
empirical study	:	การศึกษาเชิงประจักษ์
exceptional child	:	เด็กพิเศษ
exceptional child psychology	:	จิตวิทยาเด็กพิเศษ
experimental school	:	โรงเรียนทดลอง
experimental education	:	การศึกษาทดลอง
childhood education	:	การศึกษาวัยเด็ก
demonstration school	:	โรงเรียนสาธิต
disabled child	:	เด็กไร้สมรรถภาพ
disadvantaged child	:	เด็กด้อยโอกาส
preschool education	:	การศึกษาก่อนวัยเรียน
educational loading	:	การกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษา
educational policy	:	นโยบายการศึกษา
educational technology	:	เทคโนโลยีการศึกษา
educational television	:	โทรทัศน์เพื่อการศึกษา
federal school	:	โรงเรียนรัฐบาลกลางสนับสนุน
fiscal year	:	ปีงบประมาณ
follow up	:	การติดตามผล
follow - up study	:	การศึกษาติดตามผล
functional education	:	การศึกษาที่นำไปใช้ประโยชน์ได้
fundamental education	:	การศึกษาขั้นพื้นฐาน
fused curriculum	:	หลักสูตรหลอมรวม
graduate school	:	บัณฑิตวิทยาลัย
graduate student	:	นิสิต/นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
handbook	:	คู่มือ
high school	:	โรงเรียนมัธยมศึกษา
home school	:	การศึกษาตามอัธยาศัย
honorarium	:	เงินสมนาคุณ
hyperactive child	:	เด็กที่อยู่นิ่งไม่ได้
human resources	:	ทรัพยากรมนุษย์
hypothesis	:	สมมติฐาน
identification	:	การชี้เฉพาะ, การเทียบเคียง
identification test	:	แบบทดสอบการเทียบเคียง
illiteracy	:	การไม่รู้หนังสือ
illiterate	:	คนไม่รู้หนังสือ
independent study	:	การศึกษาอิสระ

index	:	ดัชนี
indigenous knowledge	:	ความรู้ท้องถิ่น
informal education	:	การศึกษาแบบไม่เป็นทางการ
informal learning	:	การเรียนรู้ตามอัธยาศัย
information	:	ข่าวสาร, สารสนเทศ
information technology	:	เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)
integration	:	การบูรณาการ
intelligence	:	สติปัญญา
intelligence quotient	:	ระดับสติปัญญา (IQ), ความฉลาดทางสติปัญญา
intensive course	:	รายวิชาเร่งรัด
interdisciplinary	:	สหวิทยาการ
international school	:	โรงเรียนนานาชาติ
joint curriculum	:	หลักสูตรร่วมระหว่างสถาบัน
joint effort	:	ความพยายามร่วม
juvenile	:	เยาว์วัย, เยาวชน
key word	:	คำสำคัญ
keynote lecture	:	การบรรยายหลัก
keynote speaker	:	องค์ปาฐกหลัก
kindergarten	:	โรงเรียนอนุบาล
kit of instructional materials	:	ชุดการสอน
kit of learning materials	:	ชุดการเรียนรู้
knowledge-based	:	ความรู้เป็นฐาน
knowledge test	:	แบบทดสอบความรู้
laboratory	:	ห้องทดลอง, ห้องปฏิบัติการ
teaching license	:	ใบประกอบวิชาชีพครู
literacy	:	การรู้หนังสือ
long-term	:	ระยะยาว
lunch program	:	โครงการอาหารกลางวัน
malnutrition	:	ทุพโภชนาการ
methodology	:	ระเบียบวิธี, หลักการ
mobile library	:	ห้องสมุดเคลื่อนที่
mobile school	:	โรงเรียนเคลื่อนที่
nursery school	:	โรงเรียนเด็กเล็ก
object of knowledge	:	องค์ความรู้
Educational policy	:	นโยบายการศึกษา
policy formulation	:	การกำหนดนโยบาย
project	:	โครงการ

project agreement	:	ข้อตกลงในโครงการ
public school	:	โรงเรียนรัฐบาล
private school	:	โรงเรียนเอกชน
public interest	:	สาธารณประโยชน์
educational rehabilitation	:	การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา
audiovisual room	:	ห้องโสตทัศนศึกษา
conference room	:	ห้องประชุม
multipurpose room	:	ห้องเอนกประสงค์
semiprofession	:	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
vernacular school	:	โรงเรียนที่สอนโดยใช้ภาษาถิ่น
virtue	:	คุณธรรม
vocational education	:	อาชีวศึกษา

*ส่วนหนึ่งรวบรวมจาก “ศัพท์บัญญัติการศึกษา” ฉบับกรมวิชาการ

คณะผู้จัดทำ

1. นายไพศาล วิชาลาภรณ์
2. นางภัสศรี ศิริประภา
3. น.ส.เบญจพร มรรยาทอ่อน
4. น.ส. ศิริณา นาแถมพลอย
5. น.ส. ปณิตดา งามสมพล
6. นายอนันท์ ไร่ดี

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
โทร.02 6285649 โทรสาร 02 2810953